

นันทนาการเฉลิมพระเกียรติ

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

จัดแสดง ณ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึง มกราคม ๒๕๕๕

นิตยสารเฉลิมพระเกียรติ

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทย มีสถาบันหลักของชาติสามสถาบัน ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันหลักของชาติ ที่ธำรงรักษาความเป็นไทยอย่างยั่งยืนสืบมาจนปัจจุบัน และ สืบเนื่องจากที่รัฐบาล ได้ประกาศให้ปี ๒๕๕๔ เป็นปีมหามงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญ พระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ จึงสมควรที่ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ได้ร่วมแสดงออกถึงความจงรักภักดีและเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษา หลักแห่งหนึ่งของจังหวัดมหาสารคาม เป็นแหล่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ของชุมชนมีระบบการศึกษาที่หลากหลาย โดยใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นผู้นำด้านการวิจัยและสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่สากล เป็นสถาบันที่ผลิตและพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนดีและคนเก่ง สอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ พัฒนาระบบการศึกษาและบริการวิชาการ ที่หลากหลายและมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ พระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อครั้งเป็นวิทยาลัย วิชาการศึกษามหาสารคาม นักศึกษาและพลนิกรชาวจังหวัดมหาสารคามและ จังหวัดใกล้เคียงได้รับเสด็จและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับพระราชทานปริญญาบัตรเรื่อยมา ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปพระราชทานปริญญาบัตรแทนพระองค์ทุกปี นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ อย่างหาที่สุดมิได้ นำความปลาบปลื้มมายังพลนิกรชาวอีสานเป็นอย่างยิ่ง

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในฐานะเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีภารกิจหลักในการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย และชุมชน ได้รับมอบหมายในการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในนามมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามนโยบายของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายไชยยศ จิรเมธากร) ภายใต้โครงการอุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เฝยแพร่พระราชกรณียกิจ และพระเกียรติคุณซึ่งกว้างไกลแผไพศาลของพระองค์ที่มีต่อมวลพลสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
๒. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจและพระเกียรติคุณที่มีต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและจังหวัดมหาสารคาม
๓. เฝยแพร่ประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยมหาสารคามและจังหวัดมหาสารคาม

มมพระราชประวัติ จัดแสดงภาพพระราชประวัติ และ พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พระราชประวัติ

ทรงพระนามเดิมว่า "พระวรวงศ์เธอพระองค์

เจ้าภูมิพลอดุลยเดช" ทรงเป็นพระโอรสองค์ที่สามใน สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี กรมหลวงสงขลานครินทร์ (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธย เป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก) และหม่อมสังวาลย์ คະລະภัก (ชุกะระมล) (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม เดือนธันวาคม ปี ๑๒ ค่ำ ปีมะเส็ง นพศก จุฬาลงกรณ์ ๑๒๘๘ ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาล เมาค้อเนิร์น เมืองเคมบริดจ์ มลรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา ทรงมีพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ๒ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงมราธิราชวราชนครินทร์ และ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

พระนาม "ภูมิพลอดุลยเดช" นั้น พระบรมราชชนนีได้รับพระราชทานทางโทรเลขจาก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ โดยทรงกำกับตัวสะกด เป็นอักษรโรมันว่า "Bhumibala Aduladeja" ต่อมานิยมใช้ "ภูมิพลอดุลยเดช" จนถึงปัจจุบัน มีความหมายว่า

ภูมิพล - ภูมิ หมายความว่า "แผ่นดิน" และ พล หมายความว่า "พลัง" รวมกันแล้วหมายถึง "พลังแห่งแผ่นดิน"

อดุลยเดช - อดุลย หมายความว่า "ไม่อาจเทียบได้" และ เตช หมายความว่า "อำนาจ" รวมกันแล้วหมายถึง "ผู้มีอำนาจที่ไม่อาจเทียบได้"

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมายุ ๕ พรรษา ได้ทรงเข้ารับการศึกษาเบื้องต้นที่โรงเรียนมาแตร์เดอี จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พร้อมด้วยพระบรมราชชนนี พระเชษฐภคินี และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช และทรงเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษา ณ โรงเรียนเมียร์มองต์ เมืองโลซาน ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ทรงศึกษาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษา ณ โรงเรียน เอโกค บูแวล เดอ ลา สวิส โรมอนด์ และโรงเรียน อิมมาส กลาซิก กังโตนาล ตามลำดับ และทรงได้รับประกาศนียบัตร นาเชอลีย เอ แลทร์ จากการศึกษาดังกล่าวทรงรอบรู้หลายภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และ ลัตติน ต่อจากนั้น ทรงเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยโลซาน

เสด็จขึ้นครองราชย์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเฉลิมฉลองวชิราภิเษกสมรสกับ สิบแทนสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช เมื่อ วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ขณะทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๙ พรรษา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงเฉลิมพระปรมาภิไธยว่า *สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช* แต่เนื่องจากยังทรงมีพระราชภารกิจด้านการศึกษาอยู่ จึงยังไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เอง รัฐสภาจึงได้แต่งตั้ง คณะผู้สำเร็จราชการ บริหารราชการแผ่นดินแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จกลับไปทรงศึกษาต่อยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้ทรงศึกษา วิชาการต่างๆ เช่น วิชารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ กฎหมาย และวิชาอักษรศาสตร์จนทรงมี พระปรีชาสามารถในภาษาต่างประเทศหลายภาษา เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันและภาษาลาติน เพื่อเตรียม พระองค์ให้พร้อมในอันที่จะรับพระราชภาระปกครองและบริหารประเทศสืบต่อไป

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

ใน พ.ศ. ๒๔๙๑ ระหว่างทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นั้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพบและมีพระราชหฤทัยสนิทสนมใน ~~หม่อมราชวงศ์ศิริกิต~~ กิติยากร อิศาของ

หม่อมเจ้านักขัตมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงปารีส ได้ทรงหมั้น หม่อมราชวงศ์ศิริกิต เมื่อวันที่ ๓๒ สิงหาคม ๒๔๙๒ และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๙๓ ทรงประกอบพิธีราชาภิเษก ที่วังสระปทุม ทรงจดทะเบียนสมรส ตามกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชน และได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์ศิริกิต ขึ้นเป็น พระราชินีศิริกิต วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตาม โบราณชาติตมราชประเพณี ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง เฉลิมพระปรมาภิไธยตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า " พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤเบดินทร สยามินทร์ทราอิราช บรมนาถบพิตร" และได้พระราชทาน พระปฐมบรมราชโองการเป็น สัจจาจาว่า

" เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขของมหานชนชาวสยาม"

ในการนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯสถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระราชินีศิริกิต พระอัครมเหสีเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทั้งสองพระองค์มีพระราชอิสริยา และพระราชโอรส ๔ พระองค์ดังนี้

๑. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อ ๕ เมษายน ๒๔๙๔
๒. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๙๕ ต่อมาทรงได้รับสถาปนา เป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร
๓. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลย

โสภิตย ประสูติเมื่อ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ภายหลังทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อ ๔ กรกฎาคม ๒๕๐๐

พระราชกรณียกิจ

๑. พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา

พระองค์ทรงตระหนักดีว่า การพัฒนาการศึกษาของเยาวชนนั้น เป็นพื้นฐานอันสำคัญของประเทศชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์จัดตั้งมูลนิธิ อานันทมหิดล ให้เป็นทุนสำหรับการศึกษาในแขนงวิชาต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้มีทุนไปศึกษาในประเทศต่าง ๆ โดยไม่มีเงื่อนไขข้อผูกพันแต่ประการใด เพื่อที่จะได้นำความรู้นั้น ๆ กลับมาใช้พัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป นอกเหนือไปจากนี้แล้ว ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการจัดทำ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนขึ้น สารานุกรมชุดนี้ มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากสารานุกรมชุดอื่น ๆ ที่ได้เคยจัดพิมพ์มาแล้ว อีกทั้งทรงก่อตั้งกองทุนวฤกษ์ ในมูลนิธิช่วยนักเรียนที่ขาดแคลน ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒. พระราชกรณียกิจด้านการแพทย์ การพยาบาล และสาธารณสุข

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ทุกครั้ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทย์ที่ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่าง ๆ และล้วนเป็นอาสาสมัครทั้งสิ้น หน่วยงานเหล่านี้จะต้องตามเสด็จพระราชดำเนินไป ณ ที่ประทับแรมทุกแห่งนั้น โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในขบวนอย่างใกล้ชิด พร้อมด้วยเวชภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ครบครัน พร้อมทั้งจะให้การรักษาพยาบาลราษฎร และมีโครงการทันตกรรมพระราชทาน ซึ่งเป็นพระราชดำริที่ให้ทันตแพทย์อาสาสมัคร ทำการรักษาผู้ป่วยไข้ได้ทันที โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่ประการใด

๓. พระราชกรณียกิจด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ทั้งในทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป และทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อเป็นการเจริญทางพระราชไมตรีระหว่างประเทศไทย กับบรรดามิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีอยู่แล้ว ให้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๔. พระราชกรณียกิจด้านภาษาและวรรณกรรม

พระปรีชาสามารถโดดเด่นในด้านภาษา พระองค์ทรงเจริญวัยในประเทศสวีเดนและนอร์เวย์ จึงทรงภาษาฝรั่งเศสและเยอรมันได้เป็นอย่างดี ต่อมา ทรงหันมาศึกษาภาษาอังกฤษ และเข้าถึงพื้นฐานของภาษา ค้นเคยในการใช้ภาษานี้ถึงระดับดีเป็นพิเศษ และยังทรงสนพระราชหฤทัยในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง มีเวลาราวจะทรงพระอักษรและทรงพระราชนิพนธ์แปลบทความจากวารสารภาษาต่างประเทศ เช่น ทรงแปลหนังสือเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ (A Man Called Intrepid) ของ วิลเลียม สตีเวนสัน เป็นภาษาไทย ในปีต่อมาทรงแปลหนังสือเรื่อง ตีโต (Tito) ซึ่งเป็นชีวประวัติของ นายพลตีโต ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์

๕. พระราชกรณียกิจด้านพลังงานทดแทน แก๊สโซฮอล์ ดีเซล และน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์

พระปรีชาสามารถและแนวพระราชดำรินี้ด้านการพัฒนาพลังงาน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างกว้างขวาง พระองค์ทรงริเริ่มการพัฒนาเชื้อเพลิงน้ำมันจากวัสดุการเกษตรมาเป็นเวลานานร่วม ๒๐ ปี

ทรงมีสายพระเนตรอันกว้างไกล ได้พระราชทานพระราชดำริให้พัฒนาและทดลองใช้เชื้อเพลิงเหลว ซึ่งสกัดจากพืชมาเป็นเวลาประมาณ ๒๐ ปีแล้ว โดยใช้แอลกอฮอล์ผสมในน้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซล รวมทั้งการใช้น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในเครื่องยนต์ดีเซล เพื่อแปรผลผลิตจากภาคการเกษตรให้เป็นพลังงานทดแทน อันจะช่วยประหยัดเงินตราของประเทศจากการนำเข้า พร้อมกันแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรในขณะเดียวกัน

๖. พระราชกรณียกิจด้านการสื่อสารไปต่างประเทศ ๆ

ปีพุทธศักราช ๒๔๙๔ พระองค์ได้ทรงจัดตั้งสถานีวิทยุ อ.ส. ขึ้นในพระราชวังสวนดุสิต โดยชื่อสถานีวิทยุตั้งกล่าวทรงนำมาจากอักษรย่อของพระที่นั่งอัมพรสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ใช้ออกอากาศเป็นครั้งแรก ต่อมาจึงย้ายสถานีวิทยุ อ.ส. ไปตั้งในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐานพระราชประสงค์ที่ทรงตั้งสถานีวิทยุ อ.ส. เพื่อให้ผลกนิกรมมีโอกาสติดต่อกับพระองค์ได้ง่ายขึ้น เทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมได้พัฒนาไปมาก ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อขงกับทั่วโลก อาศัยความเทียบของต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ในการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและอื่นๆ แล้วในปัจจุบัน ความเทียบไทยคมนับว่า ทำให้การสื่อสารโทรคมนาคมของไทยก้าวสู่ยุคแห่งความล้ำหน้า และได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการสนองพระราชดำริ ในเรื่องของการศึกษา

๗. พระราชกรณียกิจด้านการส่งเสริมการเกษตรและชลประทาน

พระราชกรณียกิจของพระองค์ที่เกี่ยวกับการนำนวัตกรรมที่ปรับปรุงและก้าวหน้ากว่าส่วนใหญ่นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับทางด้านเกษตร และการชลประทาน เนื่องจากทรงเห็นว่าราษฎรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และค่อนข้างอยู่ในฐานะยากจน จึงทรงนำเพ็ญพระราชกรณียกิจ เพื่อสนับสนุนส่งเสริม และช่วยเหลือกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรของชาติเป็นสำคัญ ราษฎรไทยจึงพร้อมใจกันถวายพระเกียรติว่า " กษัตริย์เกษตรกร " นอกจากนั้น พระองค์ยังทรงฟื้นฟู และปรับปรุงพระราชพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่เคยมีมาแต่โบราณกาลครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

๘. พระราชกรณียกิจด้านการส่งเสริมอาชีพ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริส่วนใหญ่ เมื่อได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วจะทำให้เกิดการส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะศูนย์ศึกษาการพัฒนา ทั้งหลายนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะให้มีการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพของราษฎรที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคนั้นๆ เพื่อให้ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

๙. พระราชกรณียกิจด้านสิ่งแวดล้อม

ทรงมีพระราชกรณียกิจหลวมด้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นด้านการอนุรักษ์น้ำ ดิน หรือป่าไม้ โดยพระราชกรณียกิจเหล่านี้เกิดขึ้นจากพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถในการคิดค้น ตัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขโทษภัย และวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้อง

กับสภาพความเป็นอยู่ของพสกนิกรและระบบนิเวศอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ของประเทศไทยของเรา ดังนั้น เราจึงขนานนามไปหลวงของเราว่า

“พระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

๑๐. พระราชกรณียกิจด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะและวัฒนธรรมและประเพณี

ทรงเป็นองค์ภูมิปัญญาที่หลากหลาย เชื่อมโยงการพัฒนาด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นระบบ กระทั่งประชาชนยกย่องโครงการพระราชดำริไว้สูงและเทิดทูนพระองค์ไว้ในฐานะทรงเป็น “องค์ภูมิปัญญาของแผ่นดิน” ทรงเห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยมาก่อนหน้าอย่างยาวนาน เช่น ศิลปกรรมด้านดนตรีไทย ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการบันทึกโน้ตเพลงและสนับสนุน การวิจัยด้านดนตรีไทย ถึงแม้ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทจะทรงเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในทางดนตรีสากล แต่ก็มิได้ทรงละเลยดนตรีไทยอันเป็นมรดกทางศิลปะของชาติ ทรงเห็นว่าชีวิตดนตรีไทย อาศัยการถ่ายทอด สืบต่อกันมาด้วยความทรงจำเป็นพื้น เป็นการสมควรที่จะรวบรวมเพลงที่เป็นหลักไว้ให้เสื่อมสูญ และนับแปรไปจากหลักเดิม โดยบันทึกโน้ตเพลงไว้ให้ถูกต้องแล้วจัดพิมพ์ขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

๑๑. พระราชกรณียกิจด้านการศาสนา

พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในการเปิดพระราชพิธีเบื้องโนวโรกาสดัง ๆ อาทิเช่น พระราชพิธีบำเพ็ญการกุศล ทรงสนับสนุนให้มีการสร้างศาสนสถาน อีกทั้งยังทรงเป็น องค์อัครศาสนูปถัมภกของทุกศาสนา ไม่ใช่เฉพาะแค่ศาสนาที่พระองค์ทรงนับถือ เนื่องจากทุกศาสนา ต่างสอนให้คนเป็นคนดี

๑๒. พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง

พระองค์ทรงทุ่มเทพระราชกรณียกิจ พระสติปัญญาความสามารถ และพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ทรงใช้พระราชอำนาจในการเป็นพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยทางรัฐสภา รัฐบาล และ ศาสนยุติธรรม ทรงห่วงใย และเตือนสติให้ทุกคนมีจิตสำนึก ตระหนักถึงความซื่อสัตย์สุจริต มีมาบะอดทน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยสติปัญญาและพระองค์ให้พระปฐมบรมราชโองการที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกร ชาวไทยเมื่อครั้งพระราชพิธีบรมราชาภิเษก วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่า เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยาม และทั้งนี้ “ไม่มีพื้นที่แห่งใดในประเทศไทย ที่พระมหากษัตริย์พระองค์นี้ไม่เคยเสด็จไปถึง”

มุมมองคติทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำริแก่ชาวไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และถูกพูดถึงอย่างชัดเจนในวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง โดยมีเป้าหมาย "๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข" ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไข ความรู้ และ คุณธรรม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณลักษณะ ๓ ประการ

๓. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ
๓. มีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

เงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรม ๒ ประการ

๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการเชิดชูเป็น
อย่างสูงจากองค์การสหประชาชาติ โดย นายโคฟี อันนัน
ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ
ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ แต่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๕๙ และได้มีปาฐกถาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า
เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ

มมเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. ๒๔๙๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมายังจังหวัดมหาสารคามเป็นครั้งแรก เป็นการเสด็จประพาสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงนับเป็นครั้งแรกที่พลกนิกรชาวจังหวัดมหาสารคามได้มีโอกาสชื่นชมพระบารมี มีพลกนิกรจำนวนมากมายืนเฝ้ารับเสด็จ นับตั้งแต่การเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรภาคอีสานซึ่งได้ทรงเยี่ยมราษฎรจังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ ๓๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘

เสด็จพระราชดำเนินอำเภอวาปีปทุม

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถได้เสด็จฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดป้ายอาคารเรียนหลังใหม่ของโรงเรียนประชาชนล ๓ แห่ง ในท้องที่อำเภอวาปีปทุม คือ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๖ (โรงเรียนบ้านกอก) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๗ (โรงเรียนบ้านแดง) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๘ (โรงเรียนบ้านเหล่าก้างปลา) ซึ่งโรงเรียนทั้ง ๓ แห่งนี้ ถูกพายุพัดพังเสียหายจนไม่สามารถ

ทำการเรียนการสอนได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงทราบจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดสรรงบประมาณสร้างอาคารหลังใหม่

เสด็จพระราชดำเนินอำเภอนาคน

พ.ศ. ๒๕๑๕ พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินประพาสภู่อันตรัดนั้งซึ่งเป็นโบราณสถานประจำ
อโรคยศาล สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ แห่งอาณาจักรขอม สร้างด้วยศิลาแลงและ
ศิลาทราย ล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง มีซุ้มประตูหรือโคปุระขนาดใหญ่ทางด้านทิศตะวันออก นอกกำแพง
ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีสระน้ำกรุม้งด้วยศิลาแลง ตั้งอยู่ที่อำเภอนาคน

เสด็จพระราชดำเนินอำเภอเมือง

พ.ศ. ๒๕๑๖ เสด็จพระราชดำเนินพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประไพศรีนครินทร์ฯ ภาควิชาการ
ศึกษา มหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และ ๒๕๑๗ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม
(มหาวิทยาลัยมหาสารคามในปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ทางสถาบันได้จัดพ็อนโป่งกลางถวายหน้าพระที่นั่ง
ทรงมีพระราชปรารภกับอธิการบดีของสถาบันในขณะนั้นว่า

“...มหาวิทยาลัยท่าเช่นนี้เป็นการดี เป็นการชอบแล้ว คือ เอาศิลปะพื้นบ้านมาพัฒนาให้ก้าวหน้า
ไม่ใช่ปล่อยให้คนอื่นไปทำแล้วเราไปลอกเลียนคนอื่นมาอีกทีหนึ่ง...”

เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เป็นองค์ประธานและทรงประกอบพิธีเททอง "พระพุทธรักกันทรวิชัย อภิมลย์ธรรมนายก" ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม และมีพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญอักษรพระปรมาภิไธย ภปร ประดิษฐานบนผ้าทิพย์ด้านหน้าของฐานพระพุทธรูป การเสด็จพระราชดำเนินมาแต่ละครั้งพสกนิกรชาวจังหวัดมหาสารคามต่างปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่ง

เสด็จพระราชดำเนินอำเภอแวงเชียง

พระมหากษัตริย์คุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังคงพระราชทานต่อเนื่องซึ่งที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของราษฎรของพระองค์ในจังหวัดมหาสารคาม เมื่อชาวบ้าน บ้านโคกก่อง บ้านหนองแต้ ตำบลหนองแดง อำเภอแวงเชียง จังหวัดมหาสารคาม ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริให้ความช่วยเหลือเกษตรกร สำนักรักษาสุขภาพที่ ๔ จึงได้ดำเนินการสำรวจสภาพภูมิประเทศและดำเนินการตามโครงการบ้านโคกก่อง (ฝ่ายห้วยโคก ๑,๒) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยการก่อสร้างฝายทดน้ำพร้อมขุดลอกลำห้วยเป็นช่วง ๆ แบบขั้นบันไดเพื่อเก็บกักน้ำหน้าฝายไว้ใช้อุปโภคบริโภคในฤดูแล้งและทดน้ำเข้าคลองส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกในฤดูฝน ซึ่งเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และการประมงครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๕๕๐ ไร่ และประชาชนกว่า ๒,๐๐๐ คนได้ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค

มมพระพุทธรักกันทรวิชัยอภิสัมยธรรมนายก

พระพุทธรักกันทรวิชัย อภิสัมยธรรมนายก เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองมหาสารคาม สร้างขึ้นในโอกาสที่กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ ๒๐๐ ปี โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเททองด้วยพระองค์เอง พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระประธาน ในวันที่จันทร์ที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยมหาสารคาม) โดยสมเด็จพระสังฆราช (วาสน์) สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จทรงเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ เป็นความร่วมมือดำเนินการระหว่าง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม โดย รองศาสตราจารย์ ดร. ชชาติร์ เมื่องนาโพธิ์ บายอาคม วรจินดา และคณะ และจังหวัดมหาสารคาม โดย ร้อยตรี กิตติ ประทุมแก้ว และ พลโทลักษณะ ศาสติบุคค์ แม่ทัพกองทัพอากาศที่ ๒

ที่มาของศาลหล่อ พระพุทธรักกันทรวิชัยอภิสัมยธรรมนายก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) โดยศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (ปัจจุบันสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน) ได้ศึกษาวิจัยค้นหาพระพิมพ์ดินเผาเพื่อจะสร้างพระพุทธรูปขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของสาธุชนทั่วไป ให้ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย
๒. เพื่อให้เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่มีเอกลักษณ์อันเป็นแบบฉบับของอีสาน
๓. เพื่อสืบพูนภูมิปัญญาพื้นบ้านในการหลอมหล่อโลหะของชาวอีสานอันมีมาแต่โบราณกาล

จากผลการวิจัยพบว่า พระพิมพ์ดินเผาที่ขุดค้นพบจากเมืองโบราณที่อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ปางสมาธิเพชร ขนาดกว้าง ๕ นิ้วครึ่ง สูง ๔ นิ้ว พุทธศิลปะสมัยปาละวะ หรือคุปตะคอนปลาย สร้างขึ้นราว

พุทธศตวรรษที่ ๙-๑๓ มีแบบเอกลักษณ์ของชาวอีสาน สมควรนำมาเป็นรูปแบบในการสร้างพระพุทธรักกันทรวิชัย อภิสัมยธรรมนายก เพราะพระพิมพ์ดังกล่าวมีคุณค่าทางศิลปะและปรัชญาธรรมอันสูงยิ่ง คือมีลักษณะแสดงถึงเชื้อชาติ เป็นชาวพื้นเมืองอีสานอย่างเด่นชัด พระพักตร์อ้อมเอิบบริสุทธ์ แสดงถึงการหลุดพ้นจากกาลเวลา ประทับบนฐานดอกบัวหงาย อันหมายถึงปัญญาอันเป็นยานนำไปสู่พระนิพพาน เรือนแก้วด้านหลังขององค์พระแสดงถึงรูปคลื่นภิกษุ คัมภีร์ และไฟราคะ อันเป็นวิญญูะของการเวียนว่ายตายเกิด องค์พระประทับในโลกขณะสมาธิวิปัสสนา เพื่อมุ่งสู่สังขารณ คือความหลุดพ้น โดยมีพระนิพพานเป็นจุดหมายปลายทาง

ในระหว่างพิธีเททองหล่อพระประธานได้เกิดปรากฏการณ์อันแสดงถึงพระบุญญาธิการและพระบรมเสชาณุภาพ อันเป็นสิริมงคลยิ่ง กล่าวคือ หลังจากทรงมีพระมหากษัตริย์คุณเททองเสร็จแล้ว ทันใดนั้นก็บังเกิดลมพัดและฝนตกลงมาอย่างหนักในบริเวณนั้น และเกิดประกายฟ้าได้พุ่งผ่านเข้ามาในบริเวณพิธีที่ประทับนับได้ถึง ๔ ครั้ง นับเป็นเหตุการณ์มหัศจรรย์ยิ่งนัก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระราชทานนามพระประธานองค์นี้ว่า "พระพุทธกัณฑ์ทวิชัย อภิมัยธรรมนายก" และพระราชทานพระปรมาภิไธยย่อ "ภปร" ประดับบนผ้าทิพย์ด้านหน้าขององค์พระ และทรงโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์เป็นองค์ประธานในการประกอบพิธีพุทธาภิเษก ในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระพุทธกัณฑ์ทวิชัยฯ จำลองหน้าตักกว้าง ๑๒ นิ้ว ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในภาคอีสานทุกจังหวัด ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร เพื่อนำไปประดิษฐานเป็นขวัญและกำลังใจแก่ประชาชนโดยทั่วไป

พระประธานที่สร้างเสร็จแล้วนั้น เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิเพชร วัสดุโลหะสัมฤทธิ์ ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๕ นิ้ว สูง ๘๒ นิ้ว ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ จำลองแบบ คุปตะดอนปลาย ประทับนั่งเหนือดอกบัวตามลัทธิมหายาน ได้นำไปประดิษฐานไว้ที่ศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ปัจจุบันประดิษฐานที่หอพระบริเวณหน้าอาคารสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มมอื่นๆ ที่จัดแสดงภายในทรรคการ

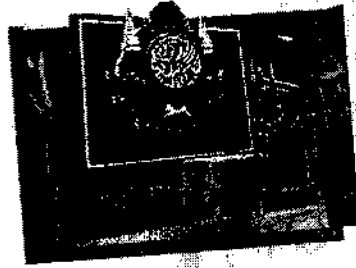
- ตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสพระราชพิธี

มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ

๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

- ชุมนเฉลิมพระเกียรติ

- มุมสถิตในดวงใจไทยทั้งผอง

- มุมเทิดไถ่เหนือเกล้าชาวไทย

คณะผู้จัดทำ

ข้อมูลเรื่องและภาพ

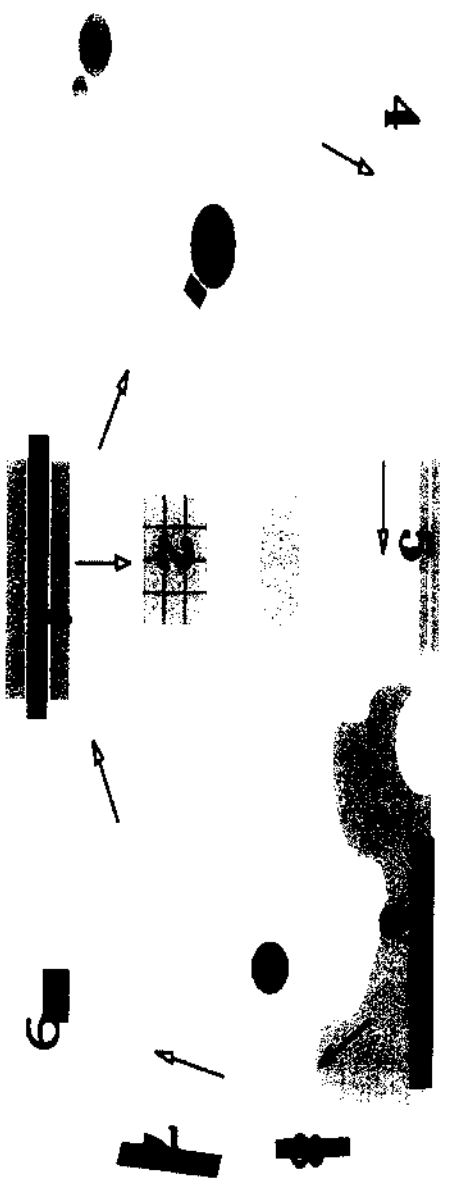
ชลธิชา นารอง
มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์
ณัฐพร เดชชัย
กาญจนา น้อยฤทธิ์
ผกาบุษ เหล่าพิเดช
อุไรพร เตินเตือน
เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

เรียบเรียงและออกแบบรูปเล่ม

กรรณิการ์ ภูผาธรรม
น้ำลिन เทียมแก้ว
อารยะ เสนาคุณ
จิรกาญจน์ เต็มพรสิน
จตุพล รัชเรืองวงศ์

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พฤศจิกายน ๒๕๕๕

แผนผังที่การขุดค้นในกรณีการขุดค้นพระโกศกษัตริย์
 ในสมัยโบราณการขุดค้นที่ขุดค้นตามเดิมพระโกศกษัตริย์ ๑ รอบ ๕ ถึง ๑๐ เมตร ๒๕๕๕

ออกแบบโดย นายทศพร ปะสิริ นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

- ๑. ทางเข้า - ออก
- ๒. มุมเสด็จในดวงใจไทยทั้งเมือง
- ๓. มุมเสด็จไว้เหนือเกล้าฯชาวไทย
- ๔. มุมพระราชราชประสูติ พระราชกฤษฎีกา
- ๕. ซุ้มเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ๖. มุมแนววัดตฤณีการที่พบภาพรัชชูปการสมัยกรุงธนบุรี
- ๗. มุมตราสัญลักษณ์ของงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
 ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
- ๘. มุมไม้ประดับพระราชธำมรงค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
 พระบรมราชินีนาถ
- ๙. มุมพระพุทธรูปปางนาคปรก